

UPEA EPÄNORMAALI

Mistä kaikki sai omalla kohdallani alkunsa? Voin puhua vain omasta puolestani ja kertoa siitä, miten ja miksi itse päädyin tähän ratkaisuun mihin olen päätenyt. Nyt kerron tästä hetkestä käsin tällaisen tarinan. Kymmenen vuoden kuluttua saatan kertoa toisenlaisen tarinan ja nähdä tekojeni takana erilaisia motiiveja kuin nyt näen.

Minua on nuoresta asti voimakkaasti ahdistanut ihmisten pakkoluokittelu kahteen sukupuoleen sekä oletukset siitä, miten tiettyyn sukupuolikategoriaan luokitellun ihmisen kuuluu toimia ja miltä näyttää. Henkilökohtaisesti minua on ahdistanut se, että syntymäni jälkeen kätilö tai lääkäri on katsonut jalkoväliäni ja heittänyt minut tyttöputkeen niin kuin kananpoikasten sukupuolen määrittäjä. Tyttöputkeen heittäminen tarkoitti mm. kaikkea tätä: Sieviä mekkoja. "Laittakaa te tytöt voileipiä, kun osaatte kuitenkin paremmin." Punaisia lettinauhoja. "Kyllä sinun naisena pitäisi ymmärtää." "Anna, kun isäsi tekee tuon paremmin." "En minä sinulle ala hitsaamista opettaa." Tekstiilitöitä koulussa ainoana vaihtoehtona. "Jokos sinulla on poikaystävä?"

Pitkään mietin, eikö riittäisi olla feministi? Pyrkii muuttamaan maailmaa niin, että sekä naisilla että miehillä olisi vapaampi olla. Mutta kun minusta tuntui vieraalta myös se naisten keskinäinen me-henki ja ahdisti oletus siitä, että olen yksi heistä. Mietin, mikä minusta tekee naisen, enkä keksinyt yhtään hyvää syytä. Mietin, pitäisikö minun sitten olla mies, kun en kerran tunne nainenkään olevani. Tulin siihen tulokseen, että ei kai se sen parempi miehenäkään olisi. Siirtyisin vain laatikosta toiseen ja ja sitten pitäisi käyttää tylsiä vaatteita ja yrittää päteä.

Kului vuosia. Aina vaan sain gender dysforia -kohtauksia, kun oli väkisin laitettu rasti naisruutuun tai piti itse pakottautua laittamaan. Ahdisti myös työn puolesta joutua lajittelemaan ihmisiä sukupuoliin heiltä itseltään kysymättä. Tuntui, että naisten keskellä olen vieras, vaikka olenkin oppinut, miten siellä pärjätään. Kuunnellaan ja otetaan toisia huomioon. Miesten joukko tuntui vielä vieraammalta. Sen maailman pelisääntöjähän en koskaan ollut päässyt oppimaan. En osaa heittää läppää ja pysyä tarpeeksi etäisenä.

Päätin, että ollaan sitten naisellisia, kun ruumiini kerran on niin naisellisen kurvikas ja näyttää hyvältä kropanmyötäisissä vaatteissa. Jos yritän olemuksellani viestittää androgyniaa tai herättää sukupuolihämmennystä, onnistun vain näyttämään tyypilliseltä lesbolta, enkä minä sellaista halunnut ulkonäölläni julistaa. Kasvatin pitkät hiukset ja ryhdyin ostamaan vaatteeni pelkästään naisten osastoilta. Ripsiväriä laitoin sienimetsäänkin. Nutturakampausten, vaaleanpunaisen neulepaidan ja liiveillä esiin nostettujen rintojen takaa minua ei nähnyt kukaan sitäkään vähää kuin ennen, vaikka femmeily muuten ihan hauskaa olikin.

Omasta mielestäni pukeuduin naiseksi. Muiden mielestä olin nainen. Tuntui siltä, että jotain on tehtävä ja maailmaa muutettava. Pakko tehdä isompia ja pienempiä tekoja sukupuolijärjestyksen sekoittamiseksi. Kaupan korttihyllyllä tyttöjen ja poikien synttärkortteja sikin sokin. Lastenvaateosastolla vaaleansinisiä potkuhousuja vaaleanpunaisen sekaan. Leluhyllyllä taisteluhahmoja barbien joukkoon. Töissä asiakkaille tahallaan väärää sukupuolia. Opinnoissa joka harjoitustyöhönkin sukupuoliasiaa sekaan. Tuntui myös siltä, että on ainakin joillekin pakko sanoa, etten ole nainen, vaikka siltä näytänkin. Ei varmaan aina otettu vakavasti.

Kahden ylittäminen

Luin siitä, miten intersukupuolisia vauvoja leikkaamalla mahdutetaan käsityksiin naisen ja miehen ruumiista. Klitoristen työstäminen ja vaginoitten tekeminen väkisin tuntui niin kertakaikkisen julmalta ja konkreettiselta sukupuoleen pakottamiselta ja paikan näyttämisläpeltä, että itkin voimatonta raivoa. Pehdyin intersukupuolisten "hoitoihin" enemmän ja vihani kasvoi. Pidin itseäni samalla kertaa sekä onnekaana että onnettoman, kun en ole syntynyt intersukupuolisena. Kaksinainen keho olisi ollut minulle juuri kaunis ja sopiva, mutta jos olisin sellaisen saanut syntymässäni, olisi minutkin aivan varmasti silvottu ja olisin katkeroitunut loppuelämäkseni.

Minusta alkoi yhä vahvemmin tuntua siltä, että haluan muuttaa kehoni juuri sellaiseksi, mikä ei mahdu käsitykseen normaalista naisen tai miehen kehosta, vaan sijoittuu kiehtovaan välimaastoon. Tahdoin näyttää, että joku voi haluta tehdä ruumiistaan juuri sellaisen, joka on intersukupuolisia vauvoja leikkaavien lääkäreiden mielestä ei-toivottava. Sellaisen, jossa on normaalin naisen ja miehen muotteihin nähden jotain liikaa ja jotain liian vähän.

Ihmiset näkevät nais- ja mieskehoissa sen, mitä odottavat näkevänsä ja isompia eroja kuin niissä onkaan. Miehillä ei muka ole rintoja eikä naisilla eturauhasta tai ejakulaatioita. Kyllä naisillakin seisoo ja miehet kostuvat kiihottuessaan. Monilla pojilla on pyöreä peppu ja naisilla hartiat leveämmät kuin lantio. Minä halusin ruumiiseeni kaikki vääranlaiset ominaisuudet. Niin ison klitoriksen, että jos sellainen naiselta yhytettäisiin, ehdotettaisiin pienennysleikkausta. Niin paljon karvaa, että kiireesti alettaisiin hoitaa hirsutismia. Äänen, joka herättää kysymysmerkin. Rinnoistani en luopuisi, koska miehellä sen kokoiset jo laskettaisiin gynekomastiaksi ja leikattaisiin pois.

Ainut konsti, millä voisin tavoitteeni saavuttaa, olisi lähteä hankkimaan transsukupuolisuusdiagnoosia. Hommasin itseni siihen putkeen psykoammattilaisten synnättäväksi. Ihan koko totuutta en uskaltanut tunteistani ja ajatuksistani kertoa, vaan esitin vähän enemmän miestä kuin olenkaan. Käytin sukupuolikokemuksestani vähän eri sanoja kuin puhuessani ystävilleni tai itselleni ja niin läpäisin pääsykokeet. Myöhemmin olen alkanut uskoa, että olisin läpäissyt silti, vaikka olisin ihan oikeita sanoja käyttänytkin. Ajat ovat muuttuneet, eikä kaikkien enää tarvitse mahtua samaan muottiin.

Nyt olen matkustanut jo aika pitkälle kohti päämäärääni. Kehoni on muuttunut ja tähän saakka olen pitänyt lähes kaikista muutoksista. Se ei ole niin kivaa, kun lisääntynyt painoni koostuu lihasmassan lisäksi myös laskista. Yhdestä kohtaa kehoani olen ajellut runsastunutta karvoitustani, mutta muuten olen antanut karvan kasvaa ja se on tuntunut hyvältä. Ihanaa, kun parta vähitellen tuuhenee, ääni madaltuu ja pippeli puskee häpyhuulten välistä näkyviin. Toisaalta on mukavaa muuttua keskivartalosta tasapaksummaksi, jolloin vyötärö-lantiolinjani ei enää aiheuta naiseksi määrittämistä. Toisaalta taas kauniiden naisellisten kaarieni katoaminen hieman surettaa. Sosiaalinen sukupuoli etsii vielä muotoaan ja voi olla, etten mihinkään loppupisteeseen koskaan päädykään, vaan olen sukupuoli suhteen aina matkalla. Toisinaan olemukseni jo ehkä herättää kysymysmerkin, mikä tuntuu hyvältä. Sekin tuntuu hyvältä, jos minut tulkitaan pojaksi. Kahdesta pahasta se on pienempi, koska siihen laariin minua ei ole syntymässäni väkisin viskattu. Tosin voi hyvinkin olla niin, että jonain päivänä, kun aikaa on kulunut, lähdän ulos hame päällä ja meikattuna, jotta arvuuteltaisiin, onko se sittenkään poika.

Tällä hetkellä ajattelen, että perustelemalla transprosessiani itselleni ideologisilla motiiveilla olen peittänyt tarvettani parantaa tällä ihan omaa hyvinvointiani. Koska en ole tottunut pitämään omia tunteitani arvokkaina, on ollut helpompaa ajatella parantavansa maailmaa kuin vähentävänsä omaa ahdistustaan. Pitkään epäilin itseäni ja ajattelin, että on olemassa niitä oikeita transsukupuolisia, joiden pitää tehdä tämä sisäisestä pakosta vain oman itsensä vuoksi, mutta minä sen sijaan hoidan vain maailmantuskaani. Nyt voin myöntää ja hyväksyä sen, että muuttamalla ruumistani sekä juridista ja sosiaalista sukupuoltani helpotan oloani ja vähennän ahdistustani myös siksi, että tulen paremmin nähdyksi. On tässä silti edelleen mukana

muutakin. Haluan yhä konkreettisesti kehollani ja olemuksellani hämärtää jyrkkää kahtiajakoa ja näyttää, että keho, jonka lääketiede määritteli sukupuoleltaan epäselväksi tai hormonihäiriöstä kärsiväksi, voi olla kaunis, haluttava ja tavoiteltava, eikä sairas tai poikkeava, joka pitäisi "korjata" paremmin naisen tai miehen kaavakuvaan sopivaksi.

Sukupuolen kirjo ja kauneus

Kertomalla omaa tarinaani halusin tuoda esiin, että transprosessiin lähtemisen taustalla voi tunne- ja identiteettisyyden lisäksi olla tarve viestiä ympäröivälle maailmalle, että naiseksi tai mieheksi pakottaminen leikkaa väkivaltaisesti pois suuren osan sukupuolten kirjoa ja kauneutta. Oman hyvinvoinnin lisäämisen kannattaa silti painaa vaakakupissa enemmän, kun harkitsee sukupuolensa muuttamista. Sitä olen kyllä pohtinut, voiko jonkin asian tekeminen aatteen vuoksi olla ihmiselle niin tärkeää, että sen tekemättä jättäminen heikentäisi hyvinvointia oleellisesti. Kai joihinkin tekoihin - kuten oman ruumiin pysyvään muokkaamiseen - pitää silti olla jokin muukin motiivi tai ainakin asian pitää tuntua sillä tavoin neutraalilta, ettei sillä ole niin väliä pysyykö jokin tietty asia ruumiissa ennallaan vai muuttuuko toisenlaiseksi. Toisaalta etukäteen voi olla vaikea tietää, miltä mikäkin muutos tuntuu, mikä taas voi enemmän tai vähemmän olla monenkin transprosessiin lähtevän kokemus, vaikka motiivissa ei olisikaan mitään ideologista.

Minun on vaikea keksiä mitään muuta asiaa, minkä vuoksi olisin valmis muokkaamaan ruumistani ainakaan kovin radikaalisti, enkä sukupuoli-ideologiankaan vuoksi tekisi mitä tahansa. Tietynlainen genitaalileikkaus voisi tehdä kehostani vielä enemmän sellaisen, joka olisi sekä lähellä omaa kehoideaalia että poliittisessa mielessä tavoiteltava. Ainakin tällä hetkellä minusta kuitenkin tuntuu siltä, etten halua ottaa leikkaukseen liittyviä riskejä. Leikkaus ei myöskään sopisi toiseen henkilökohtaiseen ihanteeseeni oman kehoni suhteen. En nimittäin halua kirurgin veitsen koskevan itseäni ellei se ole aivan välttämätöntä.

Testosteronin aiheuttamaan kehon karvaisuuden lisääntymiseen taas suhtaudun toisella tavalla. En pidä valtavan runsaasta karvoituksesta esteettisessä mielessä ja mietin ennen hormonien aloittamista miltä karvoituksen lisääntyminen sitten mahtaa tuntua. Ajattelin tuolloin, että vaikka toteaisinkin, ettei tämä ollut hyvä idea ja päättäisin lopettaa hormonien käytön, ei olisi katastrofi, vaikka jäisin loppuiäksi jossain määrin karvaisemmaksi kuin mitä olin ennen testosteronin käytön aloittamista. Ainakin tähän asti olen kuitenkin enimmäkseen vain tykännyt lisääntyneestä karvaisuudestani, koska se on tuonut lisää androgyynisyyttä kehooni. On myös kiva ajatus, että kehoni lienee jo nyt ainakin paikoitellen keskimääräistä suomalaista naiskehoa karvaisempi. Eli vaikka päättäisinkin jättää prosessin tähän, lopettaa testosteronin käytön ja säilyttää naishetun, olisi cool olla näinkin karvainen nainen. Tähän saakka on tuntunut hyvältä jatkaa matkaani tällä tiellä, jota olen jo hyvän matkaa kulkenut.